

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 29. júna 2006 *

Vo veci C-308/04 P,

ktorej predmetom je odvolanie podľa článku 56 Štatútu Súdneho dvora, podané 19. júla 2004,

SGL Carbon AG, so sídlom vo Wiesbadene (Nemecko), v zastúpení: M. Klusmann a K. Beckmann, Rechtsanwälte,

odvolateľ,

ďalší účastníci konania:

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: A. Bouquet a M. Schneider, ako aj H. Gading, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovaná v prvostupňovom konaní,

* Jazyk konania: nemčina.

Tokai Carbon Co. Ltd, so sídlom v Tokiu (Japonsko),

Nippon Carbon Co. Ltd, so sídlom v Tokiu,

Showa Denko KK, so sídlom v Tokiu,

GrafTech International Ltd, predtým UCAR International Inc., so sídlom vo
Wilmingtone (Spojené štáty),

SEC Corp., so sídlom v Amagasaki (Japonsko),

The Carbide/Graphite Group Inc., so sídlom v Pittsburgu (Spojené štáty),

žalobcovia v prvostupňovom konaní,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia
R. Silva de Lapuerta (spravodajkyňa), P. Kūris, G. Arestis a J. Klučka,

generálny advokát: L. A. Geelhoed,
tajomník: K. Sztranc, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. septembra 2005,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 19. januára 2006,

vyhlásil tento

Rozsudok

- Vo svojom odvolaní SGL Carbon AG (ďalej len „SGL Carbon“) navrhuje čiastočné zrušenie rozsudku Súdu prvého stupňa Európskych spoločenstiev z 29. apríla 2004, Tokai Carbon a i./Komisia (T-236/01, T-239/01, T-244/01 až T-246/01, T-251/01 a T-252/01, Zb. s. II-1181, ďalej len „napadnutý rozsudok“) v rozsahu, v akom ním bola zamietnutá žaloba podaná proti článkom 3 a 4 rozhodnutia Komisie 2002/271/ES z 18. júla 2001 týkajúceho sa konania o uplatnení článku 81 Zmluvy ES a článku 53 Dohody EHP — Vec COMP/E-1/36.490 — Grafitové elektródy [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 100, 2002, s. 1, ďalej len „sporné rozhodnutie“).

Právny rámec

Nariadenie č. 17

- ² Článok 15 nariadenia Rady č. 17 zo 6. februára 1962 Prvé nariadenie implementujúce články [81] a [82] zmluvy (Ú. v. ES 1962, 13, s. 204; Mim. vyd. 08/001, s. 3) stanovuje:

„1. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty od 100 do 5 000 účtovných jednotiek, keď úmyselne alebo z nedbanlivosti:

...

- b) poskytli nesprávne informácie v odpovedi na žiadosť podanú podľa článku 11 (3) alebo (5)...

...

2. Komisia môže rozhodnutím uložiť podnikom alebo združeniam podnikov pokuty od 1000 do 1 000 000 účtovných jednotiek alebo viac, ale nepresahujúcej 10 % obratu

v predchádzajúcom obchodnom roku každého podniku, ktorý sa zúčastnil porušenia, ak buď úmyselne, alebo z nedbalosti:

a) porušili článok [81] (1) alebo článok [82] zmluvy;...

...

Pri stanovení pokuty sa bude posudzovať jednak závažnosť porušenia a tiež jeho trvanie.

...“

Usmernenia

- 3 Oznámenie Komisie s názvom „Usmernenia k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO“ (Ú. v. ES C 9, 1998, s. 3; Mim. vyd. 08/001, s. 171, ďalej len „usmernenia“) vo svojej preambule uvádza:

„Zásady... načrtnuté by mali zabezpečiť priehľadnosť a nestrannosť rozhodnutí Komisie rovnako v očiach podnikov, ako aj v očiach Súdneho dvora, pričom právomoci Komisie stanovovať pokuty v rozmedzí 10 % celkového obratu, ktoré jej

prislúchajú na základe relevantnej legislatívy, ostávajú zachované. Tieto právomoci sa však musia riadiť koherentnou a nediskriminačnou politikou, konzistentnou s cieľmi sledovanými penalizáciou porušení pravidiel súťaže.

Nová metóda určovania výšky pokuty sa bude pridržať nasledujúcich pravidiel, ktoré začínajú od základnej čiastky, ktorá sa bude zvyšovať s ohľadom na priťažujúce okolnosti, alebo znižovať s ohľadom na poľahčujúce okolnosti.“

Oznámenie o spolupráci

- 4 Vo svojom oznámení o neuložení alebo znížení pokút v prípadoch kartelov [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES C 207, 1996, s. 4, ďalej len „oznámenie o spolupráci“) Komisia definovala podmienky, za ktorých môžu byť podniky spolupracujúce s Komisiou počas vyšetrovania týkajúceho sa kartelu oslobodené od uloženia pokuty alebo im môže byť znížená pokuta, ktorú by inak museli zaplatiť.
- 5 Podľa bodu 5 časti A tohto oznámenia:

„Spolupráca podniku s Komisiou je len jeden z faktorov, ktoré Komisia berie do úvahy pri stanovení pokuty...“ [*neoficiálny preklad*]

Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd

- 6 Článok 4 protokolu č. 7 európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950, znie takto:

„Nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní podliehajúcim právomoci toho istého štátu za trestný čin, za ktorý už bol oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom podľa zákona a trestného poriadku tohto štátu.

Ustanovenia predchádzajúceho odseku nie sú na prekážku obnovy konania podľa zákona a trestného poriadku príslušného štátu, ak nové alebo novoodhalené skutočnosti alebo podstatná chyba v predchádzajúcom konaní mohli ovplyvniť rozhodovanie vo veci.

Od tohto článku nemožno odstúpiť podľa článku 15 dohovoru.“

Skutkové okolnosti a sporné rozhodnutie

7 V napadnutom rozsudku Súd prvého stupňa zhrnul skutkový stav, ktorý bol základom ním prejednávanej žaloby takto:

„1 Rozhodnutím 2002/271/ES... Komisia zistila účasť rozličných podnikov na sérii dohôd a zosúladených postupov v zmysle článku 81 ods. 1 ES a článku 53 ods. 1 Dohody o Európskom hospodárskom priestore [z 2. mája 1992 (Ú. v. ES L 1, 1994, s. 3, ďalej len ‚dohoda EHP‘)] v odvetví grafitových elektród.

2 Grafitové elektródy sa používajú najmä na výrobu ocele v elektrických oblúkových peciach. Výroba ocele v týchto peciach spočíva hlavne v recyklácii, pri ktorej sa na rozdiel od klasickej výroby zo železnej rudy vo vysokých kyslíkových peciach oceľový odpad spracúva na novú oceľ. V elektrickej oblúkovej peci sa na roztavenie oceľového šrotu používa deväť elektród spojených do stĺpcov po tri. Z dôvodu intenzity tavenia je približne každých osem hodín spotrebovaná jedna elektróda. Výroba elektródy trvá asi dva mesiace. Grafitové elektródy sa nedajú v procese výroby ničím nahradiť.

3 Dopyt po grafitových elektródach priamo súvisí s výrobou ocele v elektrických oblúkových peciach. Hlavnými zákazníkmi sú oceľiarske podniky, ktoré predstavujú približne 85 % dopytu. V roku 1998 predstavovala svetová

produkcia surovej ocele 800 miliónov ton, z ktorých 280 miliónov ton bolo vyrobených v elektrických oblúkových peciach...

...

- 5 Technologické zlepšenia v 80. rokoch umožnili podstatné zníženie spotreby elektród na tonu vyrobenej ocele. Oceliarsky priemysel prešiel v tomto období významnou reštrukturalizáciou. Pokles dopytu po elektródach viedol k reštrukturalizácii svetového elektródového priemyslu. Mnoho závodov bolo zatvorených.

- 6 V roku 2001 zásobovalo európsky trh s grafitovými elektródami deväť západných výrobcov...

- 7 Podľa článku 14 ods. 3 nariadenia č. 17... vykonali úradníci Komisie 5. júna 1997 bez ohlásenia súbežné šetrenia v priestoroch [niekoľkých výrobcov grafitu].

- 8 V ten istý deň agenti Federal Bureau of Investigation (FBI) vykonali v Spojených štátoch prehliadky priestorov niekoľkých výrobcov. Po týchto prehliadkach sa začalo trestné konanie proti SGL... za nedovolený kartel. Všetci obvinení sa

priznali ku skutkom, ktoré sa im kládli za vinu, a súhlasili so zaplatením pokuty [stanovenej] pre SGL na 135 miliónov amerických dolárov (USD)...

...

10 Proti SGL... boli v Spojených štátoch v mene skupiny odberateľov podané žaloby na náhradu trojnásobku škody a úrokov (*triple damages*).

11 V Kanade... [v] júli 2000 sa SGL priznal k protiprávnemu konaniu a súhlasil so zaplatením pokuty vo výške 12,5 milióna CAD za... porušenie [kanadského zákona o hospodárskej súťaži]. V júni 1998 podali výrobcovia ocele v Kanade proti SGL... občianskoprávnu žalobu za nedovolený kartel.

12 Dňa 24. januára 2000 zaslala Komisia dotknutým podnikom oznámenie o výhradách. Správne konanie skončilo 18. júla 2001 prijatím [sporného] rozhodnutia, v ktorom bolo žalujúcim podnikom... vytknuté, že na celosvetovej úrovni určili ceny a rozdelili si národné a regionálne tovarové relevantné trhy podľa princípu ‚domáci výrobca‘:... SGL... [zodpovedal za časť Európy;...

13 Podľa [sporného] rozhodnutia boli základnými princípmi kartelu tieto princípy:

— ceny grafitových elektród mali byť určované na svetovej úrovni,

- cenové rozhodnutia každej spoločnosti mal prijímať výlučne prezident alebo generálni riaditelia,

- „domáci výrobca“ mal určiť trhovú cenu na svojom „území“ a ostatní výrobcovia mali túto cenu „dodržiavať“,

- na „nedomácich“ trhoch, teda na trhoch, na ktorých nepôsobil žiaden „domáci“ výrobca, sa ceny určovali dohodou,

- „nedomáci“ výrobcovia sa mali zdržať agresívnej hospodárskej súťaže a stiahnuť z „domácich“ trhov iných výrobcov,

- nesmeli sa zvýšiť výkonnosť (od japonských výrobcov sa očakávalo, že znížia svoju výkonnosť),

- nemalo dôjsť k žiadnym prevodom technológie mimo okruhu výrobcov zúčastnených na karteli.

14 V [spornom] rozhodnutí sa ďalej uvádza, že tieto základné princípy boli realizované stretnutiami kartelu, ktoré sa konali na niekoľkých úrovniach: stretnutia „manažérov“, „pracovné“ stretnutia, stretnutia skupiny európskych výrobcov (bez japonských podnikov), národné alebo regionálne stretnutia venované špecifickým trhom a dvojstranné vzťahy medzi podnikmi.

...

16 Na základe skutkových zistení a právneho posúdenia vykonaného v [spornom] rozhodnutí Komisia uložila dotknutým podnikom pokuty, ktorých výška bola vypočítaná v súlade s metodológiou uvedenou v usmerneniach k metóde stanovovania pokút uložených podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 a článku 65 ods. 5 Zmluvy o ESUO..., ako aj podľa oznámenia o neuložení alebo znížení pokút v prípadoch kartelov...

17 Článok 3 výroku [sporného] rozhodnutia ukladá tieto pokuty:

SGL: 80,2 milióna eur;

...

18 Článok 4 výroku nariaďuje dotknutým podnikom, aby pokuty zaplatili do troch mesiacov od dátumu oznámenia [sporného] rozhodnutia, v opačnom prípade sú povinné zaplatiť úrok vo výške 8,04 %.“

Konanie pred Súdom prvého stupňa a napadnutý rozsudok

- 8 SGL Carbon a ostatné podniky, ktorým bolo určené sporné rozhodnutie, proti nemu podali žalobu o neplatnosť na Súd prvého stupňa.

9 Napadnutým rozsudkom Súd prvého stupňa najmä rozhodol a vyhlásil:

„...“

2. Vo veci T-239/01, SGL Carbon/Komisija:

- výška pokuty uloženej žalobcovi článkom 3 rozhodnutia 2002/271 sa stanovuje na 69 114 000 eur,

- v zostávajúcej časti sa žaloba zamieta,

...“

Návrhy účastníkov konania pred Súdny dvorom

10 SGL Carbon navrhuje, aby Súdny dvor:

- zrušil napadnutý rozsudok vo veci T-239/01 v rozsahu, v akom ním bola zamietnutá žaloba podaná proti článkom 3 a 4 sporného rozhodnutia,

- subsidiárne znížil pokutu uloženú odvolateľovi článkom 3 tohto rozhodnutia, ako aj úroky z omeškania určené jeho článkom 4 v spojení s listom Komisie z 23. júla 2001,

- tiež subsidiárne vrátil vec Súdu prvého stupňa na účely vyhlásenia nového rozsudku so zreteľom na právny názor Súdneho dvora,

- zaviazal Komisiu na náhradu trov konania.

11 Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

- zamietol odvolanie,

- zaviazal odvolateľa na náhradu trov konania.

O žiadosti o opätovné otvorenie ústnej časti konania

12 Listom doručeným Súdnemu dvoru 24. februára 2006 požiadal SGL Carbon na základe článku 61 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora o opätovné otvorenie ústnej časti konania.

- 13 Na podporu tejto žiadosti SGL Carbon tvrdí, že návrhy generálneho advokáta v tomto odvolacom konaní nie vždy správne reprodukovujú skutkové tvrdenia účastníkov konania, ako aj zistenia Súdu prvého stupňa. Obsahujú aj tvrdenia a domnienky, ktoré účastníci konania doteraz vo svojich vyjadreniach neuplatnili a ktoré neboli predmetom pojednávania. Tieto návrhy teda podľa odvolateľa dostatočne neumožňujú prijatie rozhodnutia, ale výnimočne vyžadujú dodatočné pripomienky skôr, ako Súdny dvor definitívne rozhodne.
- 14 V tejto súvislosti je potrebné najprv pripomenúť, že Štatút Súdneho dvora a jeho rokovací poriadok nepriznáva účastníkom konania možnosť podať pripomienky ako odpoveď na návrhy prednesené generálnym advokátom (pozri najmä uznesenie zo 4. februára 2000, *Emesa Sugar*, C-17/98, Zb. s. I-665, bod 2).
- 15 Pokiaľ ide o argumentáciu SGL Carbon, treba zdôrazniť, že Súdny dvor môže z úradnej moci alebo na návrh generálneho advokáta, ako aj na základe žiadosti účastníkov konania nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania v súlade s článkom 61 svojho rokovacieho poriadku, pokiaľ sa domnieva, že potrebuje ďalšie vysvetlenia, alebo že vec musí byť rozhodnutá na základe tvrdenia, ktoré nebolo medzi účastníkmi konania prejednané (pozri najmä rozsudky z 13. novembra 2003, *Schilling a Fleck-Schilling*, C-209/01, Zb. s. I-13389, bod 19, ako aj zo 17. júna 2004, *Recheio — Cash & Carry SA*, C-30/02, Zb. s. I-6051, bod 12).
- 16 V tomto prípade sa Súdny dvor domnieva, že má k dispozícii všetky podklady, ktoré potrebuje na rozhodnutie o podanom odvolaní.
- 17 Z tohto dôvodu nie je potrebné nariadiť opätovné otvorenie ústnej časti konania.

O odvolaní

- 18 SGL Carbon uplatňuje na podporu svojho odvolania sedem dôvodov, a to nerešpektovanie povinnosti zohľadniť skôr uložené sankcie (zásada *ne bis in idem*), nesprávne stanovenie základnej čiastky pri určení výšky pokuty uloženej odvolateľovi, nesprávne potvrdené zvýšenie za telefonické pokyny predchádzajúce šetreniu v roku 1997, nesprávne nerešpektovanie hornej hranice sankcie stanovenej na základe článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 na 10 % konsolidovaného svetového obratu, obmedzenie práva odvolateľa na obranu z dôvodu nedostatočného prístupu k spisu, nezákonnosť nezohľadnenia platobnej neschopnosti žalobcu, ako aj nezákonnosť určenej sadzby úrokov.

O prvom dôvode založenom na nerešpektovaní povinnosti zohľadniť sankcie skôr uložené orgánmi tretích štátov: zásada ne bis in idem

Argumentácia účastníkov konania

- 19 SGL Carbon tvrdí, že Súd prvého stupňa nesprávne spochybnil uplatniteľnosť zásady *ne bis in idem* vo vzťahoch medzi Spojenými štátmi americkými a Kanadou na jednej strane a Spoločenstvom na druhej strane tým, že sa odvolal na tri nesprávne tvrdenia obsiahnuté v bodoch 134, 136, 137, 140, 142 a 143 napadnutého rozsudku.
- 20 Na podporu svojej argumentácie sa odvolateľ opiera predovšetkým o rozsudok Súdneho dvora zo 14. decembra 1972, Boehringer Mannheim/Komisija (7/72, Zb. s. 1281).

- 21 SGL Carbon upresňuje, že na rozdiel od posúdenia vykonaného Súdom prvého stupňa, existuje v tomto prípade potrebná zhoda právom chránených hodnôt. Okrem toho skutočnosť, či v tejto oblasti existuje alebo neexistuje zmluva, nemá význam vo vzťahu k povinnosti zohľadniť už uložené sankcie.
- 22 Aj keby bol Súd prvého stupňa oprávnený odmietnuť uplatnenie zásady *ne bis in idem* vo veciach majúcich spojitosť s tretími štátmi, mal podľa názoru odvolateľa zohľadniť tresty skôr uložené v týchto štátoch v súlade so zásadami proporcionality a spravodlivosti.
- 23 Podľa názoru Komisie sa odvolateľ nemôže odvolávať na zákaz kumulácie konaní. Zásada *ne bis in idem* nie je totiž použiteľná vo veciach, v ktorých boli sankcie uložené aj tretími štátmi.
- 24 Komisia sa domnieva, že z hľadiska práva hospodárskej súťaže Spojené štáty americké a Spoločenstvo nesledujú rovnaké ciele. Okrem toho príslušné právne úpravy nechránia hospodársku súťaž ako svetový inštitút. Americká úprava v tejto oblasti sa týka hospodárskej súťaže na trhu Spojených štátov, zatiaľ čo cieľom predpisov účinných na území Spoločenstva je zabrániť skresleniu hospodárskej súťaže na spoločnom trhu.
- 25 Na základe toho Komisia dochádza k záveru, že Súd prvého stupňa správne rozhodol, že zásada *ne bis in idem* sa v tomto prípade neuplatní.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 26 Na úvod je potrebné pripomenúť, že zásada *ne bis in idem*, ktorej sa venuje aj článok 4 protokolu č. 7 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je základnou zásadou práva Spoločenstva, ktorej dodržiavanie zabezpečuje súd (pozri najmä rozsudky z 5. mája 1966, Gutmann/Komisia ESAE, 18/65 a 35/65, Zb. s. 149, 172, a z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 59).
- 27 Na účely preskúmania dôvodnosti odvolacieho dôvodu založeného na porušení tejto zásady je tiež potrebné zdôrazniť, ako to Súd prvého stupňa správne uviedol v bode 140 napadnutého rozsudku, že Súdny dvor ešte nerozhodoval o otázke, či je Komisia povinná započítať sankciu uloženú orgánmi tretieho štátu za predpokladu, že skutočnosti použité proti podniku Komisiou a týmito orgánmi, sú totožné, ale že stanovil totožnosť skutkov, ktoré podniku vytýka Komisia a orgány tretieho štátu ako predbežnú podmienku uvedenej otázky.
- 28 Pokiaľ ide o pôsobnosť zásady *ne bis in idem* v situáciách, v ktorých orgány tretieho štátu konajú na základe ich sankčnej právomoci v oblasti práva hospodárskej súťaže uplatniteľného na území tohto štátu, je dôležité pripomenúť, že sporný kartel pôsobí v medzinárodnom kontexte, ktorý sa vyznačuje predovšetkým ingerenciou právnych poriadkov tretích štátov na ich príslušných územiach.
- 29 V tomto ohľade je namieste uviesť, že výkon právomoci orgánmi týchto štátov zodpovednými za ochranu slobodnej hospodárskej súťaže v rámci ich územnej pôsobnosti sa riadi vlastnými požiadavkami týchto štátov. Skutočnosti, ktoré sú

základom právnych poriadkov iných štátov v oblasti hospodárskej súťaže, totiž nezahŕňajú len špecifické účely a ciele, ale vedú tiež k prijatiu osobitných hmotnoprávnych pravidiel, ako aj k rozmanitým právnym dôsledkom v správnej, trestnoprávnej alebo občianskoprávnej oblasti v prípade, keď orgány týchto štátov preukázali porušenie pravidiel v oblasti hospodárskej súťaže.

- 30 Právna situácia je naopak úplne iná v prípade, keď sa na podnik v oblasti hospodárskej súťaže uplatňuje výlučne právo Spoločenstva a právo jedného alebo niekoľkých členských štátov, teda v prípade, keď sa kartel obmedzuje výlučne na oblasť územnej pôsobnosti právneho poriadku Európskeho spoločenstva.
- 31 Z toho vyplýva, že cieľom Komisie pri ukladaní sankcie za nedovolené správanie podniku, aj keď je jeho základom kartelová dohoda medzinárodnej povahy, je ochrana slobodnej hospodárskej súťaže vo vnútri spoločného trhu, ktorá je podľa článku 3 ods. 1 písm. g) ES základným cieľom Spoločenstva. Na základe špecifickosti hodnôt chránených právom na úrovni Spoločenstva sa totiž posúdenia Komisie pri výkone jej právomoci môžu značne odlišovať od posúdení vykonaných orgánmi tretích štátov.
- 32 Súd prvého stupňa teda v bode 134 napadnutého rozsudku správne rozhodol, že zásada *ne bis in idem* sa neuplatní v situáciách, v ktorých dochádza k ingerencii právnych poriadkov a orgánov hospodárskej súťaže tretích štátov v rámci ich vlastnej právomoci.
- 33 Súd prvého stupňa okrem toho rovnako správne rozhodol, že neexistuje žiadna právna zásada, ktorá by Komisiu zaväzovala zohľadniť konania vedené proti žalobcovi v tretích štátoch a tam uložené sankcie.

- 34 V tomto ohľade je potrebné uviesť, ako to Súd prvého stupňa správne poznamenal v bode 136 napadnutého rozsudku, že neexistuje zásada medzinárodného práva verejného, ktorá by zakazovala verejným orgánom rôznych štátov, vrátane súdov, aby stíhali a odsúdili fyzickú alebo právnickú osobu za rovnaký skutok ako je ten, za ktorý už táto osoba bola odsúdená v inom štáte. Okrem toho neexistuje zmluva medzinárodného práva verejného, na základe ktorej by Komisii mohla vzniknúť povinnosť zohľadniť pri stanovení pokuty podľa článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 pokuty uložené orgánmi tretích štátov v rámci ich právomoci v oblasti práva hospodárskej súťaže.
- 35 Je dôležité dodať, že dohody uzavreté medzi Spoločenstvami a vládou Spojených štátov amerických 23. septembra 1991 a 4. júna 1998 o uplatňovaní zásad dobrých mravov pri vykonávaní ich právnych predpisov o hospodárskej súťaži (Ú. v. ES L 95, 1995, s. 47, a Ú. v. ES L 173, 1998, s. 28; Mim. vyd. 08/001, s. 318) sa obmedzujú na praktické procesné otázky ako výmena informácií a spolupráca medzi orgánmi hospodárskej súťaže a nijakým spôsobom sa netýkajú započítania alebo zohľadnenia sankcií uložených jednou zo zmluvných strán týchto dohôd.
- 36 Napokon, pokiaľ ide o nerešpektovanie zásad proporcionality a spravodlivosti Súdom prvého stupňa, ktoré odvolateľ uplatnil subsidiárne, je dôležité poznamenať, že každá úvaha založená na existencii pokút uložených orgánmi tretieho štátu prichádza do úvahy iba v rámci voľnej úvahy, ktorú má Komisia pri stanovení pokút za porušenie súťažného práva Spoločenstva. V dôsledku toho nemožno vylúčiť, že Komisia zohľadní pokuty skôr uložené orgánmi tretích štátov, nie je však povinná tak urobiť.
- 37 Odstrašujúci účinok, ktorý Komisia oprávnene sleduje pri stanovení výšky pokuty, smeruje k zabezpečeniu dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže zavedených Zmluvou ES podnikmi pri výkone ich činností na spoločnom trhu (pozri v tomto

zmysle rozsudok z 15. júla 1970, ACF Chemiefarma/Komisia, 41/69, Zb. s. 661, body 173 až 176). V dôsledku toho nie je Komisia pri posudzovaní odstrašujúcej povahy pokuty, ktorú ukladá za porušenie týchto pravidiel, povinná zohľadniť prípadné sankcie uložené podniku za porušenie súťažných pravidiel tretích štátov.

- 38 Súd prvého stupňa sa teda nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bodoch 144 až 148 napadnutého rozsudku rozhodol, že výška uloženej pokuty bola stanovená v súlade s právom.
- 39 So zreteľom na predchádzajúce úvahy musí byť prvý odvolací dôvod v celom rozsahu zamietnutý.

O druhom dôvode založenom na nesprávnom stanovení základnej čiastky pri určení výšky pokuty uloženej odvolateľovi

Argumentácia účastníkov konania

- 40 SGL Carbon sa domnieva, že pri výpočte pokuty Súd prvého stupňa nesprávne uplatnil kritériá určenia základnej čiastky, čo predstavuje buď porušenie zásady rovnosti zaobchádzania, alebo nesprávne posúdenie.

- 41 Odvolateľ vysvetľuje, že úvaha Súdu prvého stupňa v tejto súvislosti je nesprávna v troch ohľadoch. Po prvé, výpočet vykonaný Súdom prvého stupňa v kategórii podnikov, pri ktorom boli najprv sčítané trhové podiely a obraty rozličných subjektov, aby sa napokon získal priemerný obrat alebo trhový podiel, nie je opodstatnený. Po druhé, rozdiely medzi trhovými podielmi zistené Súdom prvého stupňa sú také významné, že tento súd nebol oprávnený posudzovať uvedené podniky jednotne v tej istej kategórii. Po tretie, v prípade ostatných podnikov, ktorým bolo sporné rozhodnutie určené, Súd prvého stupňa posúdil oveľa menej významné rozdiely v trhových podieloch ako „naliehavý dôvod“ opodstatňujúci uloženie odstupňovanejšej a primeranejšej pokuty bez toho, aby uplatnil rovnaké hľadiská na odvolateľa.
- 42 SGL Carbon z toho vyvodzuje, že bol osobitne znevýhodnený posúdením vykonaným Súdom prvého stupňa pri matematickom vyjadrení zásad výpočtu pokút. Z dôvodu týchto pochybení pri výpočte musí byť teda pokuta potvrdená Súdom prvého stupňa znížená ešte o ďalších 5,1 až 12,2 milióna eur podľa použitej metódy výpočtu.
- 43 Komisia pripomína, že podľa ustálenej judikatúry existuje pri stanovení výšky pokuty diskrečná právomoc, ktorej odporuje použitie presného matematického vzorca. Ak sa, ako v tomto prípade, porušenia dopustili viaceré podniky, je podľa Komisie potrebné posúdiť význam účasti každého z nich na karteli.
- 44 Komisia sa domnieva, že Súd prvého stupňa správne vykonal svoj súdny prieskum v tejto veci, čo bolo najmä na prospech odvolateľa. Súd prvého stupňa totiž preukázal, že Komisia nie je pri rozdeľovaní členov kartelu do kategórií povinná vychádzať výlučne a matematicky z obratu každého podniku. Predovšetkým Súd

prvého stupňa posúdil ako zákonné rozdelenie členov kartelu do viacerých kategórií, čo viedlo k paušalizácii základnej čiastky stanovenej pre podniky patriace do tej istej kategórie.

- 45 Napokon Komisia zdôrazňuje, že zisteniami týkajúcimi sa metódy výpočtu pokút, ktoré vykonal Súd prvého stupňa, nebola porušená ani zásada rovnosti zaobchádzania.

Posúdenie Súdny dvorom

- 46 Je namieste pripomenúť, ako to vyplýva z ustálenej judikatúry (pozri najmä rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P C-213/02 P, Zb. s. I-5425, body 240 až 243, a tam citovanú judikatúru), že Komisia má pri metóde výpočtu pokút širokú mieru voľnej úvahy a že v tomto rámci môže zohľadniť niekoľko skutočností pri dodržaní hranice obratu uvedenej v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17.
- 47 Súdny dvor ďalej zdôraznil, že metóda výpočtu opísaná v usmerneniach obsahuje rôzne premenné umožňujúce Komisii vykonávať jej voľnú úvahu v súlade s ustanoveniami článku 15 nariadenia č. 17 tak, ako sú vykladané Súdny dvorom (pozri rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný, bod 267).
- 48 Napriek tomu je na Súdnom dvore, aby overil, či Súd prvého stupňa správne posúdil výkon tejto voľnej úvahy Komisiou.

49 V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že Súd prvého stupňa podrobne preskúmal otázku, či kvantitatívne prahy odlišujúce tri kategórie podnikov na účely určenia základnej čiastky pokút boli určené koherentne a objektívne.

50 Ako to Súd prvého stupňa vysvetlil v bodoch 217 až 219 napadnutého rozsudku, pri rozdelení podnikov zúčastnených na karteli do troch kategórií a stanovení rôznych základných čiastok vychádzala Komisia z obrátov a trhových podielov dosiahnutých členmi kartelu prostredníctvom predajov predmetného tovaru na svetovom trhu počas obdobia uvedeného v spornom rozhodnutí.

51 Súd prvého stupňa dospel v bodoch 224 až 226 napadnutého rozsudku k záveru, že výber základných čiastok dosahujúcich výšku 40 miliónov eur pre podniky patriace do prvej kategórie, do ktorej bol zaradený SGL Carbon, nebolo svojvoľné a neprekračovalo hranice diskrečnej právomoci, ktorú má Komisia v tejto oblasti.

52 K tomuto bodu je dôležité uviesť, že odvolateľ sa svojou argumentáciou usiluje spochybníť systém zaradenia použitý Komisiou a potvrdený Súdom prvého stupňa, keďže podľa jeho názoru sa každý rozdiel v obratoch alebo trhových podieloch medzi dotknutými podnikmi má prejavovať samostatnou kategóriou pre každý podnik zúčastnený na karteli, a teda odstupňovanou základnou čiastkou.

53 Tejto argumentácii nie je možné vyhovieť.

- 54 Ako vyplýva z úvah Súdu prvého stupňa uvedených vyššie, tento súd overil, či Komisia použila svoju metódu zaradenia podnikov, ako aj určenie kvantitatívnych prahov pre každú kategóriu riadne a koherentne. Súd prvého stupňa tiež preskúmal, či zoskupenie podnikov do tej istej kategórie bolo dostatočne koherentné a objektívne v porovnaní s ostatnými kategóriami.
- 55 Je potrebné dodať, že skutočnosť, že ostatní členovia kartelu boli v závislosti od im vlastných okolností zaradení do iných kategórií, nemôže vyvrátiť dôvodnosť posúdení Súdu prvého stupňa so zreteľom na zaradenie odvolateľa.
- 56 Z toho vyplýva, že rozdelenie do kategórií vykonané Komisiou a potvrdené Súdom prvého stupňa je v súlade aj so zásadou rovnosti zaobchádzania.
- 57 Za týchto podmienok nie je napadnutý rozsudok v tomto bode postihnutý nesprávnym právnym posúdením.
- 58 Druhému odvolaciemu dôvodu teda nemožno vyhovieť.

O treťom dôvode založenom na 25 % zvýšení základnej čiastky

Argumentácia účastníkov konania

- 59 SGL Carbon sa domnieva, že osobitné, Súdom prvého stupňa potvrdené, zvýšenie základnej čiastky o 25 % t. j. o 15,5 milióna eur z dôvodu, že upozornil ostatné

podniky na blížiacu sa kontrolu Komisie, nie je opodstatnené. Posúdenia Súdu prvého stupňa v tomto bode sú totiž postihnuté vadami, pretože odvolateľovi sú vytýkané určité nepreukázané skutočnosti, ktoré mu nikdy predtým vytýkané neboli ani v oznámení o výhradách, ani v spornom rozhodnutí.

60 SGL Carbon vytýka Súdu prvého stupňa, že nesprávne posúdil jeho telefonické rozhovory, a to z troch dôvodov. Po prvé, Súd prvého stupňa nezohľadnil skutočnosť, že správanie odvolateľa nebolo zakázané, a teda nemohlo byť sankcionované z dôvodu zásady *nulla poena sine lege*. Po druhé, Súd prvého stupňa porušil zásadu *in dubio pro reo* tým, že predpokladal existenciu skutočností, ktoré neboli podložené ani zisteniami Komisie, ani jeho vlastnými zisteniami. Po tretie, Súd prvého stupňa porušil zásadu rovnosti zaobchádzania.

61 Komisia tvrdí, že prvé a tretie tvrdenie odvolateľa, teda porušenie zásady *nulla poena sine lege* a zásady rovnosti zaobchádzania, sú neprípustné, keďže tieto výhrady už boli uplatnené v prvostupňovom konaní a SGL Carbon sa obmedzuje na ich opakovanie v rámci odvolania. V každom prípade sú uplatnené výhrady neopodstatnené.

62 Komisia uvádza, že tvrdenie odvolateľa, podľa ktorého Súd prvého stupňa predpokladal existenciu dôvodu nepriaznivého pre SGL Carbon, je bezvýznamné. Pri stanovení výšky pokút totiž Komisia disponuje diskrečnou právomocou bez toho, aby bola viazaná presným matematickým vzorcom.

- 63 Komisia sa domnieva, že Súd prvého stupňa pri svojom prieskume výkonu tejto právomoci správne potvrdil, že upozornenia odvolateľa predstavovali závažnú prekážku vyšetrovania a že v tejto súvislosti nebolo potrebné skúmať osobitné dôvody člena kartelu, ktorý bol pôvodcom týchto upozornení.

Posúdenie Súdny dvorom

- 64 Je namieste pripomenúť, že Súd prvého stupňa v bode 312 napadnutého rozsudku uviedol, že skutočnosť, že odvolateľ upozornil ostatné podniky na blížiaci sa šetrenia Komisie, možno považovať za pritažujúcu okolnosť a že na rozdiel od tvrdení odvolateľa nejde o osobitné a samostatné porušenie súťažných pravidiel Spoločenstva, ale o správanie, ktoré zvyšuje závažnosť pôvodného porušenia. Súd prvého stupňa ďalej v tom istom bode napadnutého rozsudku uviedol, že upozorneniami ostatných podnikov sa SGL Carbon usiloval zatajiť existenciu kartelu a zachovať ho v činnosti, čo sa mu okrem iného až do marca 1998 darilo.
- 65 Súd prvého stupňa v bode 313 napadnutého rozsudku upresnil, že odkaz odvolateľa na článok 15 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 17 je bezvýznamný, keďže toto ustanovenie sa týka obštrukcií ako samostatných porušení nezávislých od existencie kartelu, zatiaľ čo v tomto prípade bolo cieľom upozornení SGL Carbon zabezpečenie ďalšieho trvania kartelu, o ktorom je isté, že predstavoval zjavné porušenie súťažného práva Spoločenstva.
- 66 Napokon Súd prvého stupňa v bode 315 napadnutého rozsudku poznamenal, že tieto upozornenia tým, že boli určené ostatným podnikom, prekračovali čisto vnútornú sféru SGL Carbon a ich cieľom bolo zmariť celé vyšetrovanie Komisie s cieľom zabezpečiť ďalšie trvanie kartelu.

- 67 Je potrebné uviesť, že uvedenými úvahami Súd prvého stupňa vykonal niekoľko skutkových posúdení správania odvolateľa.
- 68 V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou má len Súd prvého stupňa právomoc na zistenie skutkového stavu, okrem prípadu, ak vecná nesprávnosť jeho zistení vyplýva zo spisového materiálu, ktorý mu bol predložený a na hodnotenie tohto skutkového stavu. Hodnotenie skutkového stavu teda nie je, s výnimkou prípadu skreslenia predložených dôkazov, právnou otázkou, ktorá ako taká podlieha preskúmaniu zo strany Súdneho dvora na základe podaného odvolania (pozri najmä rozsudok z 29. apríla 2004, Parlament/Ripa di Meana a i., C-470/00 P, Zb. s. I-4167, bod 40, a tam citovanú judikatúru).
- 69 Pokiaľ ide o tvrdenie odvolateľa založené na údajnom porušení zásad proporcionality a rovnosti zaobchádzania, je dôležité pripomenúť, že Súd prvého stupňa v bodoch 309 a 310 napadnutého rozsudku rozhodol, že zvýšenie pokuty uloženej SGL Carbon z dôvodu upozornenia ostatných podnikov sa nezdá neprimerané alebo diskriminačné. Potvrdil Komisiou vykonané posúdenie týchto upozornení ako obštrukcií zo strany SGL Carbon, ktorých cieľom bolo zatajiť existenciu kartelu, a ako priťažujúcej okolnosti odôvodňujúcej zvýšenie tejto pokuty.
- 70 Tieto posúdenia Súdu prvého stupňa sú z právneho hľadiska správne.
- 71 Z judikatúry totiž vyplýva (pozri najmä rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný, body 240 až 242), že zatiaľ čo základná čiastka pokuty sa stanovuje v závislosti od porušenia, jeho závažnosť sa určuje s odkazom na množstvo iných okolností, v prípade ktorých disponuje Komisia voľnou úvahou. Zohľadnenie

priťažujúcich okolností pri stanovení pokuty je v súlade s úlohou Komisie zabezpečiť súlad s pravidlami hospodárskej súťaže.

72 Tretí odvolací dôvod musí byť teda v celom rozsahu zamietnutý.

O štvrtom dôvode založenom na nezohľadnení hornej hranice sankcie uvedenej v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17

Argumentácia účastníkov konania

73 SGL Carbon zdôrazňuje, že Súd prvého stupňa prehliadol skutočnosť, že pokuta stanovená Komisiou prekračuje hornú hranicu sankcie uvedenej v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17. Okrem toho je úvaha Súdu prvého stupňa v tomto ohľade postihnutá nedostatkom dôvodov.

74 V prvom rade SGL Carbon tvrdí, že Súd prvého stupňa nesprávne posúdil obrat zohľadnený pri výpočte pokút. Súd prvého stupňa totiž ponechal otvorenú otázku, či mala Komisia vychádzať z obrátov v roku 1999 alebo z obrátov v roku 2000.

- 75 V druhom rade SGL Carbon vytýka Súdu prvého stupňa, že porušil článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17, ako aj zásadu *nulla poena sine lege*. Súd prvého stupňa totiž nezohľadnil skutočnosť, že článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 ako ustanovenie upravujúce sankciu, podlieha zásade zákonnosti. Táto zásada sa uplatňuje tak na predbežnú, ako aj na konečnú výšku uloženej sankcie.
- 76 V treťom rade odvolateľ tvrdí, že Súd prvého stupňa porušil zásadu rovnosti zaobchádzania. V tejto súvislosti samotný Súd prvého stupňa uviedol, že Komisia bola oprávnená pri určení konečnej výšky pokuty zohľadniť množstvo okolností. Keď si však podľa odvolateľa Komisia zvolí určitú metódu výpočtu, je povinná používať túto metódu koherentne a nediskriminačne.
- 77 Napokon SGL Carbon tvrdí, že bola porušená povinnosť odôvodnenia stanovená v článku 253 ES. Súd prvého stupňa totiž neprihliadol na povinnosť Komisie uviesť dôvody, pre ktoré neznížila pokutu odvolateľovi, ktorý sa nachádzal v situácii porovnateľnej so situáciou iného podniku. Na rozdiel od posúdenia vykonaného Súdom prvého stupňa malo sporné rozhodnutie obsahovať odôvodnenie zníženia pokuty priznaného inému podniku.
- 78 V odpovedi na súhrn tvrdení v rámci tohto odvolacieho dôvodu Komisia tvrdí, že Súd prvého stupňa správne zamietol tvrdenia na podporu tohto dôvodu, ktoré už okrem iného boli uplatnené v prvostupňovom konaní. Ani konečná výška pokuty uloženej Komisiou, ani výška pokuty zníženej Súdom prvého stupňa totiž neprekračujú 10 % svetového obratu odvolateľa.

- 79 Komisia sa domnieva, že Súd prvého stupňa oprávnene potvrdil zohľadnenie obratu dosiahnutého z tovarov, ktoré boli predmetom kartelovej dohody. Upresňuje, že tento obrat bol použitý spolu s ostatnými skutkovými kritériami na určenie schopnosti odvolateľa ovplyvniť prostredníctvom spáchaného porušenia trh s grafitovými elektródami.
- 80 Pokiaľ ide o povahu maximálnej výšky uvedenej v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17, Komisia zdôrazňuje, že keďže obraty dosahované dnes najväčšími multinárodnými podnikmi sú značné, len pohyblivá maximálna výška zohľadňujúca veľkosť podniku umožňuje dbať na to, aby pokuty uložené za porušenie súťažných pravidiel Spoločenstva mali odstrašujúci účinok. Okrem toho uvedené ustanovenie je v tomto ohľade dostatočne presné, takže podniky, na ktoré sa uplatňuje, môžu bez problémov určiť výšku pokuty, ktorú môžu očakávať.

Posúdenie Súdny dvorom

- 81 Je namieste pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou (pozri najmä rozsudky zo 7. júna 1983, *Musique Diffusion française a i./Komisia*, 100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, body 117 až 119, a *Dansk Rørindustri a i./Komisia*, už citovaný, bod 257) sa maximálna hranica 10 % uvedená v článku 15 ods. 2 nariadenia č. 17 vzťahuje na svetový obrat dotknutého podniku, keďže len táto okolnosť určuje jeho význam a vplyv na trh.
- 82 Z judikatúry okrem toho vyplýva (pozri najmä rozsudky *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, už citovaný, body 592 a 593, a *Dansk Rørindustri a i./Komisia*, už citovaný, bod 278), že len pri konečnej výške uloženej pokuty musí byť dodržaná táto hranica. V dôsledku toho článok 15 ods. 2 nariadenia č. 17 nezakazuje

Komisii dospieť počas rozličných etáp výpočtu k predbežnej sume, ktorá je vyššia ako táto hranica, ak napokon konečná výška uloženej pokuty túto hranicu neprekročí.

- 83 Pokiaľ ide o prejednávajúcu vec, je potrebné uviesť, že ako to vyplýva z bodu 367 napadnutého rozsudku, výška pokuty uloženej Komisiou je nižšia ako uvedená maximálna hranica.
- 84 Pokiaľ ide o argumentáciu odvolateľa týkajúcu sa porušenia zásady rovnosti zaobchádzania a povinnosti odôvodnenia výšky pokuty zo strany Súdu prvého stupňa, stačí pripomenúť, ako to Súd prvého stupňa oprávnene zdôraznil v bodoch 367 až 370 napadnutého rozsudku, že Komisia je oprávnená určiť túto výšku v závislosti od mnohých okolností, najmä so zreteľom na závažnosť a trvanie spáchaného porušenia, ako aj osobitné charakteristiky každého podniku patriaceho ku kartelu.
- 85 Z toho vyplýva, že pri výkone voľnej úvahy týkajúcej sa metódy výpočtu pokút sa od Komisie vyžaduje, aby vykonala individuálne posúdenie s cieľom uplatniť túto metódu na rôzne podniky.
- 86 Z predchádzajúcich úvah je teda zrejmé, že Súd prvého stupňa rozhodol správne, že na účely stanovenia výšky predmetnej pokuty nie je postavenie odvolateľa podobné postaveniu ostatných podnikov, a teda že Komisia použila metódu výpočtu spornej pokuty koherentne a nediskriminačne.

87 Štvrtý odvolací dôvod musí byť teda zamietnutý.

O piatom dôvode založenom na porušení práva na obranu

Argumentácia účastníkov konania

- 88 SGL Carbon tvrdí, že Súd prvého stupňa sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že Komisia poskytla dostatočný prístup k spisu.
- 89 Odvolateľ zdôrazňuje, že potvrdzujúce závery Súdu prvého stupňa sú v tomto ohľade vnútorne rozporné v tom, že Súd prvého stupňa na jednej strane skonštatoval, že Komisia preukázala, že listiny týkajúce sa spolupráce podnikov neboli súčasťou jej interného spisu, ale nachádzali sa vo vyšetrovacom spise, ku ktorému mali podniky prístup, a na druhej strane uviedol, že interné listiny obsahovali informácie významné pre obranu odvolateľa, keďže sa týkali spolupráce podnikov a mali skutočne vplyv na určenie pokuty.
- 90 Podľa názoru SGL Carbon Súd prvého stupňa rovnako nesprávne rozhodol, že úradník poverený vypočutím je povinný oznámiť kolégiu členov Komisie iba výhrady významné pre posúdenie zákonnosti priebehu správneho konania, teda opodstatnené výhrady.
- 91 Komisia tvrdí, že argumentácia, podľa ktorej nemal odvolateľ dostatočný prístup k spisu, je neprípustná z dôvodu, že sa netýka právnej otázky, ale skutkových zistení vykonaných Súdom prvého stupňa. Súdny dvor však nemá právomoc na

preskúmanie týchto zistení, ani na preskúmanie dôkazov, ktoré Súd prvého stupňa použil na ich podporu. V každom prípade je uplatnený odvolací dôvod neopodstatnený.

- 92 Komisia pripomína, že odvolateľ sám uznal, že mal účasť na kartelovej dohode týkajúcej sa grafitových elektród, že Súd prvého stupňa zistil, že SGL Carbon bol jedným z členov kartelu a že tento podnik pripustil porušenie. Odvolateľ nielenže nespochybnil zistenia vykonané Komisiou v tomto ohľade v spornom rozhodnutí, ale využil tiež ustanovenia oznámenia o spolupráci.
- 93 Komisia sa napokon domnieva, že tvrdenie odvolateľa týkajúce sa správy úradníka povereného vypočutím musí byť zamietnuté ako neprípustné z dôvodu neuvedenia nových skutočností k tejto otázke.

Posúdenie Súdny dvorom

- 94 Je namieste pripomenúť, že dodržanie práva na obranu v každom konaní, ktoré môže viesť k uloženiu sankcií, najmä pokút alebo penále, je základnou zásadou práva Spoločenstva, ktorá musí byť zachovaná aj v prípade, keď ide o konanie správnej povahy (pozri najmä rozsudok z 2. októbra 2003, Thyssen Stahl/Komisia, C-194/99 P, Zb. s. I-10821, bod 30).
- 95 Pokiaľ ide o argumentáciu odvolateľa týkajúcu sa prístupu k spisu, stačí uviesť, že odvolateľ nenastoluje právnu otázku, ale opiera sa o skutkové zistenia. Súd prvého stupňa však v bodoch 39 až 41 napadnutého rozsudku preukázal, že predmetom žiadosti o prístup nebol verejný zoznam alebo prehľad listín. Okrem toho posúdenia

vykonané Súdom prvého stupňa v uvedených bodoch napadnutého rozsudku týkajúce sa zaobchádzania s niektorými listinami počas správneho konania nie sú vnútorne rozporné.

- 96 Pokiaľ ide o tvrdenie odvolateľa týkajúce sa konečnej správy úradníka povereného vypočutím, stačí poznamenať, že tento úradník nemal v rozhodnom čase povinnosť overiť, či bolo zaradenie interných listín správne alebo nie a či bola Komisia povinná umožniť prístup k svojmu internému spisu alebo poskytnúť zoznam alebo prehľad listín, ktoré neboli označené ako dôverné.
- 97 Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že samotné neoznámenie listiny je porušením práva na obranu iba vtedy, ak môže dotknutý podnik preukázať po prvé, že Komisia vychádzala z tejto listiny na podporu svojej výhrady týkajúcej sa existencie porušenia a po druhé, že túto výhradu možno preukázať iba odkazom na túto listinu (pozri najmä rozsudky z 25. októbra 1983, AEG/Komisia, 107/82, Zb. s. 3151, body 24 až 30, a z 9. novembra 1983, Michelin/Komisia, 322/81, Zb. s. 3461, body 7 až 9).
- 98 Súdny dvor v tejto veci tiež upresnil, že je na dotknutom podniku, aby preukázal, že záver, ku ktorému dospela Komisia vo svojom spornom rozhodnutí, by bol iný v prípade, ak by listina, ktorá nebola tomuto podniku oznámená a z ktorej Komisia vychádzala pri zistení porušenia, nebola pripustená ako dôkazný prostriedok (pozri rozsudok zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 73).
- 99 Z predchádzajúcich úvah vyplýva, že ani posúdenia Súdu prvého stupňa týkajúce sa správy úradníka povereného vypočutím nachádzajúce sa v bodoch 50 až 54 napadnutého rozsudku nie sú z právneho hľadiska nesprávne.

100 Piaty odvolací dôvod musí byť preto zamietnutý.

O šiestom dôvode založenom na nezohľadnení platobnej schopnosti odvolateľa

Argumentácia účastníkov konania

- 101 SGL Carbon uvádza, že Súd prvého stupňa v bodoch 370 až 372 napadnutého rozsudku nezohľadnil skutočnosť, že jeho platobná schopnosť bola značne oslabená vysokými pokutami uloženými inými regulačnými orgánmi v oblasti hospodárskej súťaže, ako aj povinnosťami nahradit škodu a úroky v tretích štátoch. V dôsledku toho by uloženie ďalšej pokuty v značnej výške priviedlo podnik na pokraj konkurzu.
- 102 Podľa názoru odvolateľa Súd prvého stupňa tým, že potvrdil prístup Komisie v tejto otázke, porušil zásadu proporcionality, ako aj ochranu práv podniku vyplývajúcich z hospodárskej slobody a slobody vlastníctva. V rozpore s posúdením vykonaným Súdom prvého stupňa bola Komisia povinná preskúmať a zohľadniť platobnú schopnosť odvolateľa.
- 103 Komisia sa domnieva, že riadne vykonala diskrečnú právomoc, ktorú má pri určení výšky pokuty, a že neexistuje žiaden dôvod na zníženie uloženej pokuty.

- 104 Komisia dodáva, že Súd prvého stupňa sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že nebola povinná pri určovaní výšky spornej pokuty zohľadniť finančnú situáciu dotknutého podniku a jeho platobnú schopnosť.

Posúdenie Súdny dvorom

- 105 Je potrebné pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry nie je Komisia pri určení výšky pokuty povinná zohľadniť stratovú finančnú situáciu podniku, keďže uloženie takejto povinnosti by viedlo k získaniu neoprávnenej súťažnej výhody pre podniky, ktoré sú najmenej prispôsobené podmienkam trhu (pozri rozsudky z 8. novembra 1983, IAZ International Belgium a i./Komisia, 96/82 až 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 a 110/82, Zb. s. 3369, body 54 a 55, ako aj Dansk Rørindustri a i./Komisia, už citovaný, bod 327).
- 106 Treba tiež poznamenať, že túto judikatúru nijako nespochybňuje bod 5 písm. b) usmernení, podľa ktorého sa musí brať do úvahy reálna platobná schopnosť podniku. Táto schopnosť sa totiž použije iba v „špecifickom sociálnom [spoločenskom — *neoficiálny preklad*] kontexte“ tvorenom dôsledkami, ktoré by zaplatenie pokuty mohlo mať najmä na zvýšenie nezamestnanosti alebo na poškodenie dodávateľských a odberateľských hospodárskych odvetví dotknutého podniku.
- 107 Odvolateľ neuviedol žiadnu skutočnosť spôsobilú odôvodniť existenciu takéhoto kontextu.

- 108 Pokiaľ ide o tvrdenie odvolateľa založené na slobodnom výkone hospodárskej činnosti a vlastníckeho práva, stačí uviesť, že tieto zásady podliehajú obmedzeniam vo všeobecnom záujme a že neprichádzajú do úvahy v kontexte určovania pokuty za porušenia súťažného práva Spoločenstva.
- 109 Za týchto podmienok Súd prvého stupňa správne posúdil, že Komisia sa nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietla dôvod založený na neistej finančnej situácii odvolateľa.
- 110 Šiesty odvolací dôvod musí byť preto zamietnutý.

O siedmom dôvode založenom na nezákonnosti stanovenia úrokov z omeškania

Argumentácia účastníkov konania

- 111 SGL Carbon sa domnieva, že Súd prvého stupňa nepreskúmal jeho argumentáciu týkajúcu sa stanovenia sadzby úrokov z omeškania. Napadnutý rozsudok je teda podľa jeho názoru neúplný a nespôsobilý odôvodniť zamietnutie žalobného dôvodu uplatneného v tejto súvislosti.
- 112 Komisia uvádza, že Súd prvého stupňa správne potvrdil rozhodnutie o úrokoch z omeškania a že podrobne odôvodnil svoje posúdenie. Súd prvého stupňa najmä poukázal na ustálenú judikatúru týkajúcu sa právomoci Komisie stanoviť tieto úroky.

Posúdenie Súdnyim dvorom

- 113 Je namieste pripomenúť, že Súd prvého stupňa pri odpovedi na uvedený dôvod v bodoch 475 a 478 napadnutého rozsudku poukázal na ustálenú judikatúru, podľa ktorej právomoc priznaná Komisii článkom 15 ods. 2 nariadenia č. 17 zahŕňa právomoc určiť dátum splatnosti pokút a dátum, od ktorého vzniká povinnosť platiť úroky, ako aj právomoc určiť sadzbu týchto úrokov a stanoviť podrobnú úpravu na vykonanie jej rozhodnutia.
- 114 Ak by totiž Komisia túto právomoc nemala, podniky by mohli využívať výhodu z oneskoreného zaplatenia, čím by bol oslabený účinok sankcií.
- 115 Súd prvého stupňa teda správne posúdil, že Komisia bola v rozsahu potrebnom na odradenie od omeškania so zaplatením pokuty oprávnená zvoliť si ako východisko vyššiu sadzbu, ako je príslušná trhovú sadzbu uplatňovanú voči priemernému dlžníkovi.
- 116 Súd prvého stupňa napokon dospel k záveru, že Komisia neprekročila svoju diskrečnú právomoc pri stanovení napadnutej úrokovej sadzby.
- 117 Je potrebné uviesť, že tieto posúdenia Súdu prvého stupňa sú z právneho hľadiska správne.
- 118 Siedmy odvolací dôvod musí byť preto zamietnutý.

119 Z prechádzajúcich úvah vyplýva, že odvolanie musí byť zamietnuté v celom rozsahu.

O trovách

120 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku uplatniteľného na základe článku 118 tohto istého rokovacieho poriadku na konanie o odvolaní účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazat' SGL Carbon na náhradu trov konania a tento nemal úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Odvolanie sa zamieta.**
- 2. SGL Carbon AG je povinný nahradiť trovy konania.**

Podpisy